

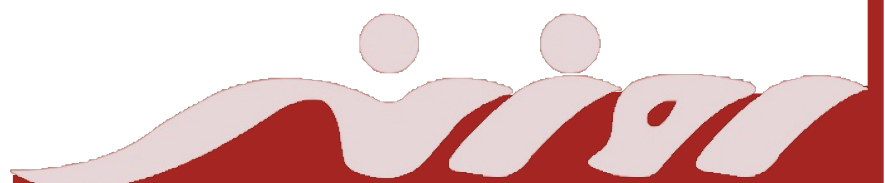

قاتل پلاستیکی / ص ۱۱
به هوای پاک نیازمندیم! / ص ۱۳

زبان بسته ها / ص ۶
پشیمانی همیشه فایده ندارد / ص ۸

● تقدیم به شهدای محیطبان و جنگلبان ایران جان ●

پیامبر(ص) فرمودند: «تحفظوا من الارض فإنها أمکم»؛ از زمین حفاظت کنید به درستی که آن مادر شماست.

گانهنامه فرهنگی اجتماعی انجمن اسلامی
دانشجویان دانشگاه الزهرا (ص)

سال شانزدهم / شماره ۳۶ / بهمن ماه ۱۴۰۱

صاحب امتیاز:

انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه الزهراء(ص)

مدیر مسئول:

مهديه اسداللهی

سر دبیر:

فاطمه خلیلی یگانه

هیئت تحریریه:

رقیه خادم نیا/زهرا سعیدی/سینا آلمند/فاطمه سادات قاینی /

ثنا محمدی/فاطمه ولی زاده/فاطمه زمانی/فاطمه خلیلی

یگانه

ویراستار:

فاطمه خلیلی یگانه

طراح جلد و صفحه آرا:

زهرا عسکری

نشانی:

دانشگاه الزهراء(ص)، سایت شرقی، تاقدیس یاس، سالن

تشکل های دانشجویی، دفتر انجمن اسلامی دانشجویان

(دفتر تحکیم وحدت)

انجمن اسلامی دانشجویان
دانشگاه الزهراء(ص)

@anjomanalzahra

@anjoman_eslami_alzahra

فهرست مطالب

- ۵..... سخن سردبیر
- ۶..... جفا در حق پاسدار محیط زیست
- ۸..... زبان بسته ها!
- ۱۰..... پشیمانی همیشه فایده ندارد!
- ۱۲..... انتخاب میان سبک زندگی رایج گوشت خواری و سبک زندگی گیاه خواری
- ۱۳..... قاتل پلاستیکی
- ۱۵..... به هوای پاک نیازمندیم!

سخن سر دبیر

فاطمه خلیلی یگانه
کارشناسی تاریخ

می‌تواند عاملی مجاب کننده برای آدمی باشد که مسائل مهم را دیگر مورد بی‌مهری خود قرار ندهد. لازم به ذکر است تصویب قانون شاید چنین مزایایی داشته باشد اما آنچه که از طریق فرهنگ سازی اتفاق می‌افتد، بی‌شک تاثیرگذارتر است. ایجاد جلسات عمومی برای آموزش چگونگی محافظت از محیط زیست، نوشتن مقالات و کتاب‌هایی که دارای راهکارهای مفید هستند، ساختن فیلم و دیگر موارد خلاقانه‌تر می‌تواند کمک شایانی به جلب توجه‌ها راجع به این مهم شود. کوچک‌ترین و شاید به نظر ساده‌ترین عمل ما می‌تواند تاثیر خوب و بد خود را مستقیماً روی محیط زیست بگذارد. چراکه زندگی بشر با محیط زیست گره خورده است. قربانی نابودی آن بالقطع نخست انسان‌ها هستند. از موارد اساسی اهمیت محیط زیست، تاثیر آن بر زنجیره‌ی غذایی است. روان و روح آدم تاحدی تحت تاثیر محیط زیست است. هراندازه ما برای محیط پیرامون خود، محیطی که در آن زندگی می‌کنیم ارزش و اهمیت قائل شویم، احتمالاً رفتار طبیعت مهربانانه‌تر خواهد بود. صنعت مد همیشه رنگارنگ و جذب کننده، پیامدهایی داشته که نشان‌دهنده‌ی باطن خاکستری آن است. پشت پرده‌ای که محیط زیست را قربانی پیشرفت‌های خود کرده‌است بدون آن که تدبیری برای جبران آسیب‌ها داشته باشد. شوربختانه، نگاه ما به محیط پیرامون خود، نگاهی بی‌اهمیت شده‌است. درحالی‌که فراموش کرده‌ایم، محیط زیست و طبیعت ما باید زنده نفس بکشد تا آسایش در زندگی شهری ما، حفظ بشود.

انسان همواره در طول تاریخ تلاش کرده‌است به نیازهایی که در مقطع زمانی خویش متوجه‌ی آن‌ها شده، به نحوی پاسخ بدهد. گاهی احساس نیازی حتی منجر به کشف و اختراع در تمدن بشر شده‌است. میان پیشرفت‌های تدریجی دنیا، طبیعت اگر منبعی برای الهام نبوده، بی‌گمان منبعی برای بهره‌برداری هرچه بیشتر بوده است. منابع طبیعی کره زمین چون نور خورشید، آب، خاک، تمام پوشش گیاهی، زندگی جانوری که به صورت طبیعی در طبیعت وجود داشته و دارد، لاینقطع در معرض زندگی انسان بوده که بتواند از آن‌ها به مقدار سهم خود برای ترفیع بهبود زندگی خویش از آن سود جوید. هرچه گذشت، این بهره‌جویی از طبیعت متواضع، به سودجویی انسان مدمغ مبدل شد. رفته رفته پیشرفت به قیمت گرم شدن زمین، آب شدن یخچال‌های طبیعی، سوراخ شدن لایه اوزن و ده‌ها آسیب جبران ناپذیردیگر به طبیعت، حاصل شد. یقیناً زمین امروز، برای نیاکان ما بوده است و امروز زمین، قرار است از ما به آیندگان برسد. امانت‌داری بایستی به عنوان یکی از عقود شرعی، پس از تداعی مفهوم محیط زیست، بطور جد مورد توجه آدمی قرار گیرد. آنچه که امروز در اختیار ما است، امانتی است برای فردایی که ما در آن حاضر نیستیم. محیط زیست، در اختیار ما است اما به عنوان امانتی گرابن‌بها. ابهت این مقوله از ترکیب واژگان آن پیدا است. مشکلاتی محیط زیستی وجود دارند در عصر حاضر که نتیجه بی‌خردی و کم‌کاری‌های گذشتگان بوده است. گرچه امروز اگر این مشکلات بغرنج شده‌اند، به دلیل عدم آگاهی و سوءمدیریت‌ها است. قانون

جفا در حق پاسدار محیط زیست آیا قانون به کام محیط‌بان است؟

رقیه خادم‌نیا
کارشناسی علوم تربیتی

مظلوم جامعه‌اند. قوانینی که برای آنها موجود است، در عمل قابل استفاده نیست. به طور مثال پیرامون بحث به کارگیری سلاح در ماده ۲۶ تصریح شده است: «مأمورین گارد محیط زیست برای انجام وظایف محوله بنا به تشخیص مدیر یا سرپرست مربوطه سلاحی را که برطبق قانون سازمان در اختیار آنان می‌گذارند حمل نمایند.» اما آنچه در عمل مشاهده می‌شود این است که یک محیط‌بان اگر برای حفظ جان خود از

سلاح استفاده کند، باید پاسخگوی دادگاه باشد. ناگفته نماند اسلحه‌ای که محیط‌بان به قصد دفاع از خود حمل می‌کند، در برابر سلاح یک شکارچی غیرقانونی بسیار ناچیز است. حتی دولت این همت را به خرج نداده سلاحی برای محیط‌بان در نظر بگیرد که مدرن باشد. محافظان محیط زیست به لحاظ

درآمد نیز مشمول تبعیض هستند. با اینکه این شغل ۳۰۰۰ امتیاز سختی کار دارد، متأسفانه صاحبان این شغل از درآمد بسیار پایینی برخوردارند. شایسته نیست این شغل شبه نظامی که در معرض انواع خطرهای است تا این اندازه مورد بی‌اعتنایی قرار گیرد.

باعث تخریب محیط زیست شده است مثل حریق، طغیان رودخانه، زلزله، بیماری و مرگومیر جانوران وحشی، بروز آفات گیاهی، اجرای قوانین و مقررات حفاظت و بهسازی محیط زیست، اقدام در زمینه کشف جرایم و دستگیری متخلفین براساس دستورالعمل‌های صادره، جلوگیری از تخریب و تجاوز به منابع طبیعی، صدور پروانه‌های شکار و بازدید و کنترل آنها، تهیه و تنظیم گزارش فعالیت‌های انجام شده و ارائه آنها به مافوق و ...

در هیچ کجای دنیا برای شغل محیط‌بانی ارزش و اهمیتی قائل نیستند. این شغل خطیر از آن دسته شغل‌های کمتر شناخته شده است. به گونه‌ای که کودک دبستانی ما تا وقتی وارد جامعه می‌شود، این شغل را نمی‌شناسد یا نسبت به باقی مشاغل کمتر آشنایی دارد. محیط‌بانان از اقشار

ایران از معدود کشورهای است که در قانون اساسی خود، یک اصل را به محیط زیست اختصاص داده است. این توجه خوب و ضروری است؛ اما چه کسی دلسوزتر از محیط‌بان به محیط زیست است؟ محیط‌بان است که تمام هم و غم او محیط زیست کشور است. حال باید پرسید چقدر قدردان این قشر زحمتکش هستیم؟ چه تعداد از لویحی که برای حمایت از آنها در مجلس به تصویب رسیده به اجرا درآمده است؟

پاسداری از محیط زیست شغلی بسیار سخت و پرزحمت است. یک محیط‌بان باید کیلومترها دورتر از خانه و خانواده از ۴۰۰۰۰ هکتار زمین در برابر خطرات و شکارچیان غیر قانونی مراقبت کند. برای حضور در این حرفه آموزش‌هایی اعم از کار با اسلحه سازمانی،

آشنا بودن به قوانین، مقابله با آتش، مقابله با آلاینده‌ها و دفاع شخصی نیز لازم است. آنها از نظر قوانین استخدامی کارمند دولت محسوب می‌شوند. وظایف محیط‌بان شامل بازدید از حوزه استحفاظی در زمینه منابع محیط زیست، بازدید و شناسایی کلیه رویدادهای حوزه استحفاظی که

کار محیطبانان به صورت شبانه‌روزی است؛ لذا نیروی انسانی بیشتری نیز می‌طلبد. برای پاسخ به این مطالبه باید استانداردهای سازگی کرد. به این معنا که برای هر ۴۰۰۰ هکتار زمین یک محیطبان قرار گیرد نه برای هر ۴۰۰۰۰ هکتار زمین یک نفر. حفاظت از ۴۰۰۰۰ هکتار زمین توسط یک نفر کار ساده‌ای نیست و نتیجه‌ای جز خسته شدن نیروی انسانی و آسیب دیدن او و محیط زیست ندارد.

محدودیت‌های استفاده از پهپاد نیز یکی دیگر از موانعی است که محیطبانان با آن دست و پنجه نرم می‌کنند. استفاده از پهپادها در کشورهای مختلف دنیا و در زمینه‌های مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرد اما در کشور ایران به دلیل محدودیت‌هایی که وجود دارد من جمله فراهم نبودن برخی زیرساخت‌های مورد نیاز و بستر فعالیت آن نمی‌توان به راحتی از آن استفاده کرد. اگر این محدودیت‌ها برطرف شود، تسلط محیطبان بر محیط زیست نیز افزایش می‌یابد و کمتر شاهد درگیری بین شکارچی و محیطبان خواهیم بود.

وجود قاضی محیط زیست نیز از جمله مطالبات محیطبانان به شمار می‌رود. این نیاز از آن جهت حائز اهمیت است که در نتیجه درگیری بین

محیطبان و شکارچی، اگر شکارچی کشته شود محیطبان به قصاص نفس محکوم می‌شود؛ اما اگر قاضی در این حیطة متخصص باشد و از شرایط شغلی محیطبان آگاه باشد به عدالت حکم می‌دهد. به قول یکی از محیطبانان قزوین با سابقه ۱۶ سال محیطبانی: «وقتی پرونده‌های محیط زیست در کنار پرونده‌های اختلاف خانوادگی یا دعوای ملک مطرح می‌شود، معلوم است که برای قاضی یا دادگاه، اولویت با حل مشکلات آنهاست و کشته شدن یک بز توسط شکارچی غیرقانونی اهمیتی ندارد.»

بیش از ۱۰۰ نفر از غیور مردان محیطبان در راه حفظ محیط زیست جان خود را تقدیم کردند. در حمایت از شهدای محیط زیست نیز کوتاهی شده است. بزرگترین قدردانی از شهدای این راه تاکنون این بوده که روز ولادت امام رضا(ع) را روزی برای تقدیر از محیطبانان اختصاص داده‌اند؛ اما در عمل این شهدا را نه در قطعه شهدا بلکه در گورستان عادی به خاک می‌سپارند و خانواده‌های آنها تحت حمایت بنیاد شهید قرار نمی‌گیرند. بسی تبعیض نابخشودنی است!

حافظان محیط زیست دین خود را به محیط زیست ادا کرده‌اند. ادامه این راه بر عهده مسئولین و مردم است. مسئولین با عمل به وعده‌ها و مردم با حمایت از این قشر و کمک به حفظ محیط زیست.

زبان بسته ها!

حقوق حیوانات در اسلام / بررسی صنعت حیوانات خانگی

زهرا سعیدی
کارشناسی تاریخ

در حال حاضر شاهد پدیده‌ی تقریباً نوظهور نگره داری از حیوانات خانگی در ایران هستیم. پدیده‌ای که مشتمل بر زندگی انسان به همراه یک حیوان یا حیوانات اهلی در فضای خانه به صورت مشترک است.

البته زندگی مسالمت آمیز اما جداگانه‌ی انسان و حیوانات هزاران سال است که بین مردم جهان معمول و متداول است که به طور محسوسی با نوع نگهداری امروزی آن تفاوت دارد. در حال حاضر ما شاهد یک رابطه‌ی جدی عاطفی و کاملاً مالکانه فرد و حیوان خانگی او هستیم، به طوری که اجازه هر نوع حرکتی با این حیوان را به خود می‌دهد. این رابطه به شکلی جدی و با سرعت در جامعه رو به گسترش است. به واقع طبیعی شدن این امر در جامعه‌ی مسلمان ایرانی دلایل مختلف و البته مهمی می‌تواند داشته باشد. می‌توانیم از مدرنیته به عنوان دلیل اصلی و بنیادین این موضوع یاد کنیم که توانسته با تغییر ذائقه‌ی مردم دنیا خرده فرهنگ و حتی کلان فرهنگ‌های زیادی را وارد یک جامعه بکند؛ البته باید توجه کرد این مدرنیته‌ای که از آن صحبت می‌کنیم تماماً محصول غرب و نظریه پردازان غربی است و حتی گسترش آن هم توسط غرب انجام میشود. یکی از همین فرهنگ‌هایی که در گذشته‌ای نه چندان دور در ذهن و سبک زندگی برخی اقشار به خصوص قشر جوان ما نفوذ کرده و حتی محبوبیت قابل توجهی به دست آورده است، نگهداری از حیوانات خانگی است. البته وقتی می‌گوییم

حیوان خانگی به طور مشخصی، منظورمان آن مرغ و خروس و گوسفندهایی نیست که در حیاط خانه ساکن بودند و نگهداریشان در گذشته متداول و تاحد زیادی مفید بود؛ ما از حیواناتی حرف می‌زنیم که تا مدتی قبل به دلایل عرفی و شرعی، نگهداری از آنان کار درستی تلقی نمیشد و جلوه‌ی بدی در اذهان جامعه داشت. اما مدرنیته و غرب چگونه توانسته تا این حد بر فرهنگی غنی و کامل تاثیر بگذارد و یک ضد ارزش را به ارزش تبدیل کند؟

اگرچه عوامل داخلی و قصور در ارائه‌ی فرهنگ درست اسلامی و ایرانی در این اتفاق موثر است اما می‌خواهیم به عواملی بزرگتر پردازیم و نخستین عامل مدرنیته است. می‌توانیم بگوییم از القاهای نادرستی که مدرنیته به انسان میدهد این است که شمارا واردار به گرفتن ژست روشنفکری میکند و یک قسمتی از ویتترین این نوع روشنفکری را داشتن حیوان خانگی میدانند؛ اساساً شخص و جامعه‌ای که اینطور به نگهداری از حیوانات خانگی افتخارآمیز نگاه میکند و این زجری را که با انواع عمل جراحی، لباس‌هایی که حتی راه رفتن آنان را به سختی ممکن می‌سازد و زندگی در محیط یک انسان که به طور حتم برای حیوانات مناسب نیست را به حیوان میرساند را لطف به او می‌پندارد، نه تنها در مسیر پیشرفت و روشنفکری نیست، بلکه چنین تفکری قدم به عقب گرد برداشته است. جدای از متخصصان علوم فیزیکی و تجربی غرب که که خود نظریه پرداز، مبدع و مروج صنعت نگهداری از حیوانات خانگی هستند، برخی اندیشمندان علوم انسانی نیز با آن همراهی میکنند، آن را ارزشمند جلوه میدهند و در حال ترغیب به انجام آن هستند. اینها مسائلی هستند که بین نظریه پردازان و متخصصان کشور خودمان هم دیده میشود. مثلاً از یک متخصص علم روانشناسی یا علوم تربیتی می‌شنویم که یک حیوان را تا اندازه انسان بالا می‌آورد و بعد او را همدم فیک فرد معرفی میکند و برای آرامش انسان توصیه به زندگی و مجاورت دائم با آن را دارد.

روا داشتن به حیوانات معصیت شمرده شده و در زمره ی حق الله است.

روایت های متعددی در ابعاد مختلف زندگی حیوانات را میتوان در کلام ائمه اطهار و پیامبر اسلام دید؛ آنان از تمام جوانب و زوایایی که زندگی یک حیوان به صورت تنها یا با صاحبش دارد سخن به میان آورده اند و حق مطلب را در این زمینه هم ادا نموده اند.

اما میبینیم عده ای با دستاویز کردن احکامی مانند نجاست برخی حیوانات در اسلام - که از قضا این حیوانات مانند سگ در اسلام حائز اهمیت هستند- میخواهند آن را یک مکتب ضد حقوق حیوانات معرفی کنند؛ در صورتی که با مطالعه اسلام متوجه حجم احترام آن به حیوانات خواهیم شد. ما در اسلام با حوقی مانند حق مسکن، حق بهداشت، حق عدالت، حق احترام، دوستی و امثال آن را میبینیم؛ حقوقی که تاکنون هیچ مکتبی و در کل هیچ مدعی حقوقی آن را بیان نکرده، آن هم با قدمتی هزار و چهار صد ساله!

داریم. از آزار حیوانات زبان بسته گرفته تا نقض حقوق آنها به وسیله صاحبانشان که خود را مالک روح جان حیوان میدانند، نه مسئول در برابر آن!

اما در مکتب دین اسلام شاهد دید متفاوتی نسبت به حقوق حیوانات هستیم. به طوری بر گردن صاحبان حیوانات حقوق و نفقه برای آنها در نظر گرفته است. رفتار محبت آمیز با حیوانات که در سیره ی بزرگان دین اسلام هم میتوان به کرات مشاهده کرد، دائما به مردم مسلمان توصیه شده. ما در مکتب اسلام میبینیم که بهره برداری نادرست، عقیم سازی و به جان هم انداختن حیوانات از هر نوعی ناپسند است. همچنین هرگونه ظلم

حالا با چالش صنعتی شدن نگهداری از حیوانات خانگی نیز مواجهه ی جدی داریم! صنعتی که به دنبال کمال زندگی مادی انسان، میکوشد یک زندگی شبیه به ظواهر زیست آدمی برای حیوانات در کنار صاحبانشان مهیا کند. تهیه و تولید وسایلی چون لباس ها، کفش و زیورآلات متنوع که هرچند شبیه به آناتومی حیوان باشد، حس راحتی را از او میگیرد، لانه های کوچک و بزرگ برای قرار گرفتن در منزل صاحبان، کالسکه و لوازم ورزشی، ابزار آرایشی و جنسی و... نمونه هایی از صنعتی شدن زیست این موجودات در کنار صاحبانشان است که برای مخالفت با هر کدام از آنها به طول و تفصیل دلیل

پشیمانی همیشه فایده ندارد! با بحران کم آبی چه باید کرد؟ (وظایف ما در مقابل منابع) حال دریاچه ارومیه چطور است؟

سینا آلمند

مهندسی انرژی امیرکبیر

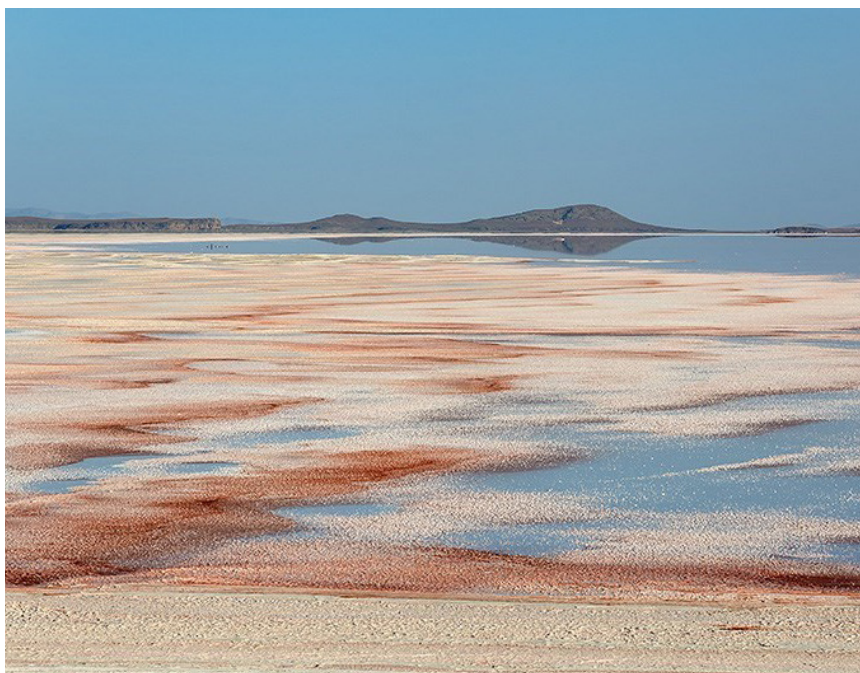
یازدهم دی ماه بود که انتشار تصاویر ماهواره ای، کاهش بی سابقه مساحت دریاچه ارومیه را نشان می داد. بحران دریاچه ارومیه در واقع حاصل تمامی تلاش ما در جلوگیری از بحران آب در کشور و در نتیجه نظریاتی فرسوده در مدیریت منابع آب و توسعه عمرانی است. تلاش ایران در مدیریت

بحران آب همانند کسی است که در باتلاق گیر کرده و با تمام توان دست و پا می زند و بیشتر فرو می رود! از حدود سه دهه قبل بود که کارشناسان وقوع بحران های آبی را در کشور پیش بینی می کردند. جمع بندی کارشناسان احداث گسترده سدها و بندها در مسیر رودها و در محل حوزه های آبریز کشور بود. اهداف اصلی ذخیره آب در فصول بارش و بهره

از آن در فصول دیگر در مصارف کشاورزی و بعضا شهری، تولید برق، کنترل سیل ها و طغیان های آبی بود. حدود ده سال بعدتر، با افزایش زاید الوصف درآمد های نفتی کشور، به نظر فرصت مناسبی بود که با پول کلانی که نصیب دولت شده

شدت تصاعدی مصرف آب را رقم زده است. تغییرات اقلیمی چرخه آب را دگرگون ساخته و ممکن است حیات زمینی را با تهدیداتی روبه رو کند. دریاچه ارومیه نمود و پیشانی این تغییرات اقلیمی و حکمرانی اشتباه منابع آب در کشور ما است. **این گفتار تصویر خوانی بحران دریاچه ارومیه و تصویر سازی نتایج هر یک از رفتارها و عادات ما در مواجهه با این بحران است.**

رشد روز افزون جمعیت جهان، انسان ها را همواره با کمبود منابع در برآورد نیازهای خود مواجه کرده است. تغییر منبع یکی از راه های دستیابی راحت تر و بیشتر به منابع تولید گرما به وسیله هیزم جای خود را به گرم شدن به وسیله

گاز شهری می دهد یا می تواند از المنت های برقی کمک گیرد. خود تولید برق نیز از طرق مختلف ممکن است. می تواند نیروی جریان آب یا باد باشد یا حاصل سوزاندن سوخت های فسیلی یا شکافت و گداخت هسته ای... در این میان نیاز انسان و نیاز طبیعت به منابع آب های شیرین و هوای پاک دچار نوعی فراموشی در تدبیر مدیریت شده است. چرخه آب و چرخه هوا

طی میلیون ها سال چنان بی نقص و مستحکم عمل می کرد که بحران آب گویی مانند این باشد که زمین تهی از خاک شود و انسان معلق در خلأ سرگردان و متأثر در جست و جوی خاک برای سکونت باشد! رشد روز افزون جمعیت جهان و توسعه صنایع افزایش به

بود، بتوان گام‌های مؤثری در حل مسائل اساسی کشور برداشت. سدسازی و شهرک‌سازی پروژه‌های عظیمی بود که دولت اجرای آن‌ها را در دستورکار قرار داد. در مجموع حدود ۶۲ سد در حوزه آبریز دریاچه ارومیه ساخته شد که ۳۴ تای آنها به مرحله بهره‌برداری رسید. ایران سومین سدساز بزرگ دنیا لقب گرفت اما نتایج این تصمیم بزرگ اشتباه، علاوه بر از دست دادن فرصت درآمد‌های نفتی و توسعه صنعتی کشور، تسریع چندبرابری خشکسالی و فجایع محیط زیستی پیش رو است. طبق تحقیقات اخیر، پل خاکی و جاده میان‌گذر دریاچه نیز تاثیر مهمی در برهم زدن روند طبیعی دریاچه داشته است.

این جاده دریاچه را به دو نیمه جدا از هم تقسیم کرده و ممکن است حتی مهم‌ترین عامل خشکی دریاچه هم باشد. امروز فقط کمتر از یک پنجم از مساحت دریاچه باقی مانده و به نظر می‌رسد پایان کار بسیار زودتر از موعد پیش‌بینی شده فرا برسد.

امروز همه ما در مدیریت بحران آب مسئول هستیم. کوچک‌ترین صرفه‌جویی ما می‌تواند تاثیرگذار باشد. از مصرف آب کمتر گرفته تا جلوگیری از هدر رفت آب در اتصالات ساختمانی و حتی عدم خرید کالاهایی که آب فراوانی مصرف می‌کنند. اما مهم‌ترین و تاثیرگذارترین مسئولیت شهروندی همه ما شاید آگاهی بخشی باشد. آگاهی بخشی از آنچه که رخ داد، از آنچه که در حال وقوع است و هر چه که می‌تواند ما را از این شرارت بزرگ محیط زیستی نجات دهد.

انتخاب میان سبک زندگی رایج گوشت‌خواری و سبک زندگی گیاه‌خواری

آیا افراد به دلیل جدید بودن سبک زندگی گیاه‌خواری آن را انتخاب می‌کنند، یا با ابعاد

ثنا محمدی

کارشناسی قرآن و حدیث

مختلف آن آشنایی کامل دارند؟

گوشت‌خواری مطلق علاوه بر این که خطر ابتلاء به بیماری‌های قلبی و عروقی، سکت، بالارفتن کلسترول و چربی خون، دیابت و انواع مختلفی از این قبیل بیماری‌ها را افزایش می‌دهد بلکه در آینده‌ای نه چندان دور می‌تواند ما را با کمبود مواد غذایی گوشتی و... مواجه کند.

همان‌گونه که گیاه‌خواری مطلق هم می‌تواند مشکلات عدیده‌ای را برای زندگی میلیون‌ها نفر در سطوح جهانی ایجاد کند. نکته‌ای که وجود دارد این است که تا به حال هیچ علمی برتر بودن گیاه‌خواری بر گوشت‌خواری یا بالعکس را اثبات نکرده است و شاید فهم بشر در تصمیم‌گیری در این زمینه آن‌طور که باید و شاید رشد نکرده است.

از جمله مشکلاتی که گیاه‌خواری مطلق برای جوامع ایجاد می‌کند: تغییرات اقلیمی، تعطیلی مشاغل مرتبط با گوشت‌خواری، از دست دادن هویت فرهنگی، بحران جدی سلامت مردم در کشورهای در حال توسعه به لحاظ تامین شدن مواد مغذی همچون آهن، منگنز، مس و... و دیگر مسائل است.

برخی قائل به اعتدال میان این دو سبک زندگی هستند یعنی نه گوشت‌خواری صرف را قبول دارند و نه گیاه‌خواری صرف را، و ایجاد تعادل میان این دو را، حرکت به سمت رژیم غذایی مطلوب می‌دانند.

به طور کلی به افرادی که گوشت را از لیست غذایی خود حذف می‌کنند یا علاوه بر گوشت، از خرید و مصرف هرگونه خوراکی و وسایل حیوانی هم اجتناب می‌کنند گیاه‌خوار گفته می‌شود. بنابراین؛ گیاه‌خوار بودن با توجه به حذف و اضافات لیست خوراک و مواد مصرفی انواع مختلف دارد. یک از دسته از گیاه‌خواران افرادی هستند که تنها گوشت را از خوراک خود حذف می‌کنند که به این افراد و جترین (vegetarian) گفته می‌شود. دسته دیگری از گیاه‌خواران علاوه بر گوشت از مصرف تخم‌مرغ، لبنیات، عسل و به طور کلی تمامی محصولات حیوانی پرهیز می‌کنند این افراد در سطوح بالاتر محصولات چرم‌طبیعی، پشم و... و محصولات که در فرایند تولید و ساخت آن‌ها به حریم حیوانات تجاوز شده است را خریداری نمی‌کنند که به این افراد «وگان»، «ویگن» یا «وگن» (vegan می‌گویند. دسته‌های دیگری از گیاه‌خواران نیز وجود دارند که ما در این مطلب به آن‌ها نمی‌پردازیم. گیاه‌خواران دلایل مختلفی برای انتخاب این سبک زندگی یا به اصطلاح رایج امروز، لایف‌استایل خود دارند. برخی از آن‌ها به دلیل رعایت حقوق حیوانات و دوری از کشتار آن‌ها گیاه‌خوار شده‌اند، برخی دیگر به علت این که ریشه‌ی بسیاری از بیماری‌ها به طور مثال انواع سرطان‌ها را مصرف گوشت‌های امروزه میدانند که به دلیل تزریق

انواع هورمون‌ها و... ناسالم شده‌اند این سبک زندگی را انتخاب کرده‌اند. برخی آرزو دارند که از این طریق میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای را کاهش دهند و...

گوشت‌خواری هم به معنای اعمال نکردن چنین دستوراتی بر لیست غذایی است و از منظر گیاه‌خواران چنین افرادی همه چیز خوار نامیده می‌شوند. اما سوال اینجاست که گیاه‌خواری یا گوشت‌خواری مطلق، چه پیامدهای مثبت و منفی بر محیط‌زیست دارد؟

قاتل پلاستیکی

پیامدهای مخرب زباله‌های پلاستیکی بر محیط‌زیست و راهکارهای جلوگیری از آن

فاطمه ولی‌زاده، دانشجوی کارشناسی فلسفه و حکمت اسلامی

سلام‌ها به شما،

هم‌سیاره‌ای‌های عزیز

بنده به‌عنوان عضو کوچکی از این سیاره، یعنی زمین، می‌خواهم با شما سخن از مسائلی بگویم که نگرانی این روزهای بسیاری از ما است. مسئله، محیط‌زیست است. محیطی که در آن نه تنها انسان‌ها که موجودات فراوان دیگری می‌کنند و حیات و نفس آن‌ها وابسته به وجود آن است. خود این موجودات، تشکیل‌دهنده محیط زیست هستند. پس ما که بخشی از محیط‌زیست را تشکیل داده‌ایم و زندگی ما بسته به آن است باید کارهایی را بکنیم که سبب نگهداری آن شویم و نگذاریم آسیبی ببیند که حیات تمامی زمینی‌ها از جمله خود ما را در معرض خطر قرار دهیم. دوست دارم نام زمین و محیط‌زیست مان را «زنده زندگی‌بخش بگذارم» تا شاید این‌گونه بیشتر در خاطر ما یادآوری شود که باید مراقب حیات و موجودیت خود و سایر موجودات باشیم که این موجودیت بسیار ارزشمند است. با افزایش جمعیت، نیازهای مردم هم بیشتر می‌شود و امروزه که تکنولوژی هم پیشرفت چشمگیری داشته، به مردم در تأمین نیازهای خود کمک کرده است و سبب به وجود آوردن چیزهایی شده که زندگی را برای مردم در عین تأمین نیازهای خود، راحت‌تر کرده است. یکی از این اختراعات که چندین سالی است در میان زمینی‌ها رایج شده است، پلاستیک است.

استفاده از ظروف و سایر وسیله‌های پلاستیکی در میان مردم کاربرد فراوانی دارد؛ چون در مقایسه با بسیاری از جنس‌های دیگر کم‌هزینه‌تر است، همچنین در میان ظروف و برخی از وسیله‌های خانگی هم، ظروف و وسایل پلاستیکی از مزایایی هم‌چون نشکن بودن و سبک بودن برخوردارند که همین سبک بودن، حمل‌ونقل را راحت‌تر می‌سازد و نشکن بودن هم از لحاظ اقتصادی به‌صرفه‌تر است و ...

همین پلاستیک پرفایده، متأسفانه زیان‌هایی دارد که به محیط زیست آسیب‌هایی را وارد می‌کند که ممکن است جبران‌ناپذیر باشد یا دست‌کم جبران این زیان‌ها به زمان و هزینه‌های فراوانی از جمله هزینه‌های مالی و جانی نیاز داشته باشد که برای رفع این ضررها

باید به چنین جبران‌های سنگینی بپردازیم.

در تهیه ظروف و کیسه‌های پلاستیکی که به‌مقدار فراوانی هم در میان مردم مصرف دارد از مواد سمی خطرناکی استفاده شده است که به محیط‌زیست آسیب می‌زند و سلامتی انسان‌ها و سایر جانداران را هم با خطر روبه‌رو می‌کند. نکته درخور توجه این است که برای دورریختن و دسته‌بندی زباله‌ها هم معمولاً از کیسه‌های پلاستیکی استفاده می‌کنیم که خود این موضوع مسئله‌ای است که باید برای آن هم چاره‌اندیشی کنیم؛ زیرا دفن زباله‌ها با استفاده از کیسه‌های پلاستیکی پیامدهای زیان‌باری مانند مسدود شدن مسیر آب‌ها، خفگی حیوانات، آلودگی و ... را بر اکوسیستم دارد. یکی از ویژگی‌هایی که پلاستیک دارد، تجزیه‌پذیری طولانی‌مدت آن در طبیعت است و در طول این مدت به‌علت تابش نور خورشید بر وسایل پلاستیکی، مواد سازنده سمی موجود در آن‌ها وارد هوا و خاک می‌شود و سپس آلودگی را نتیجه می‌دهد.

در تحقیقات متعدد مشخص شده است که مواد تشکیل‌دهنده کیسه‌های پلاستیک ممکن است سبب ایجاد سرطان در بدن موجودات زنده شود.

این کیسه‌ها که به مکان‌های دفن زباله منتقل می‌شود، بخش زیادی از زمین را اشغال می‌کند و از خود گازهای خطرناک متان و

رابطه با راهکار فرهنگ‌سازی مثلاً می‌توانیم یادداشتهای یا تصاویری را در قالب‌های مختلفی مانند بروشور در مسیرهای حمل‌ونقل همگانی بگذاریم یا در صفحه‌های خود در شبکه‌های اجتماعی محتوای گوناگونی را در رابطه با این موضوع منتشر کنیم.

برای استفاده از راهکار جایگزین‌ها هم مثلاً می‌توانیم همیشه لیوانی همراهمان داشته باشیم تا در مکان‌های عمومی مجبور به استفاده از لیوان‌های یک‌بارمصرف پلاستیکی نشویم یا هنگامی که به نانویی می‌رویم، کیسه پارچه‌ای مخصوصی داشته باشیم تا از نایلون استفاده نکنیم و کلی کارهای مفید دیگر.

آسیب‌های ناشی از زباله‌های پلاستیکی آنقدر عمیق و فراوان است که اگر همان‌طور به استفاده بی‌رویه از پلاستیک و تولید انبوه زباله‌های ناشی از آن ادامه دهیم، گمان می‌کنم در سال‌های نه‌چندان دور محیط‌زیست را متأسفانه نابود خواهیم کرد. پس باید دانسته‌های خویش را بیشتر کنیم و رفتارهای قدیمی نادرست خود را درست کنیم. همچنین سعی کنیم دانسته‌های خود را با اطرافیان هم در میان بنهیم تا مهربانی با محیط‌زیست را همگانی کنیم.

پلاستیک به محیط زیست وارد می‌کند را بیان کنم. اکنون می‌خواهم راهکارهای

پیشنهادشده را شرح دهم. امیدوارم این راهکارها مثمر ثمر واقع شود و بتوانیم با عمل به آن‌ها محیط‌زیست را نجات دهیم.

راهکارهایی برای کاهش پیامدهای مخرب زباله‌های پلاستیکی بر محیط‌زیست:

۱. طرح قیمت‌گذاری برای استفاده از کیسه‌های پلاستیکی و جلوگیری از ارائه رایگان کیسه‌های پلاستیکی؛

۲. طرح قانون‌گذاری برای استفاده نکردن یا استفاده کمتر (با گرفتن هزینه از مردم) از ظروف یک‌بارمصرف پلاستیکی در جاهای عمومی؛
۳. فرهنگ‌سازی استفاده کمتر از پلاستیک؛

۴. استفاده از جایگزین‌هایی که با محیط‌زیست سازگارترند و به راحتی تجزیه می‌شوند مثل ظروف یک‌بارمصرف گیاهی یا استفاده از کیسه‌های پارچه‌ای و چیزهای دیگر؛

۵. کاهش تولید و فروش ظروف یک‌بارمصرف پلاستیکی و افزایش تولید و فروش ظروف یک‌بارمصرف گیاهی؛
۶. دسته‌بندی زباله‌ها و بازیافت پلاستیک‌هایی که بازیافت‌پذیرند.

راهکارهای گوناگون دیگری هم وجود دارد که می‌شود با بهره‌گیری از آن‌ها به نگهداری از محیط‌زیست کمک کنیم. در

کربن‌دی‌اکسید منتشر می‌کند. شیرابه‌هایی هم که از محل دفن زباله جاری می‌شود، بسیار سمی بوده و می‌تواند آب و خاک را مسموم کند. یکی دیگر از خطرهایی که این کیسه‌های پلاستیکی دارد، این است که امکان دارد حیوانات آن‌ها را با غذا اشتباه بگیرند و آن‌ها را بخورند و این‌گونه وارد دستگاه گوارش آن‌ها می‌شود و دستگاه گوارش آن‌ها را مسدود می‌کند و در نهایت سبب مرگ آن‌ها می‌شود. وارد شدن مواد سمی پلاستیک‌ها به داخل خاک، صنعت کشاورزی را با صدمه روبه‌رو می‌کند. همچنین آلودگی آب‌ها به وسیله پلاستیک به صنعت گردشگری هم آسیب می‌زند و این‌گونه مانع توسعه اقتصادی هم می‌شود و برای پرورش آبزیان و ماهیگیری هم خطرآفرین است. رهاکردن این زباله‌های پلاستیکی در جاده‌ها و مسیر خودروها هم بسیار خطرناک بوده و ممکن است باعث تصادف شود.

مواد سمی زباله‌های پلاستیکی با وارد شدن به آب و هوا و خاک، به صورت غیرمستقیم بر سلامتی انسان‌ها هم تأثیرات منفی می‌گذارد.

تا اینجا با کمک منابع مختلف توانستم بخشی از آسیب‌هایی که

به هوای پاک نیاز مندیم! ارائه ی راهکار برای مقابله با آلودگی هوا

فاطمه زمانی
فلسفه و حکمت اسلامی

و همچنین در سطح خرد با تنظیم باد اتومبیل وحتى سبک کردن آن تا حدی کاهش پیدا کند. نکته ی دیگری که بسیار ساده ولی موثر است این است که شمباتوجه به شرایط آب وهوایی لباس بپوشید. شاید این مسئله برای شما خنده دار باشد ولی تا حد زیادی در کاهش مصرف انرژی موثر است، حتی نهار خود را به سرکار ببرید. سعی کنید تا حد امکان از انرژی های پاک استفاده کنید مثلا پرده ها را در طول روز کنار بزنید، منازل خود را عایق سازی کنید. از گیاهان تصفیه کننده در فضای اتاق یا خانه و یا حتی محل کار خود استفاده کنید. استفاده از اسانس ها، شمع های مومی، جوشاندن سرکه نیز از موارد موثر در از بین بردن آلودگی است. گسترش فضای سبز در سطح شهر و در پشت بام خانه ها که در فصل سرما هم از بین نرود. در عالی ترین حالت خود درختکاری در اطراف شهر و همچنین داخل روستاها از راهکارهای بسیار زیبا و به شدت موثر است. و در آخر از محصولات قابل بازیافت استفاده کنید و این امر ثواب را جدی بگیرید. امروزه زباله ها طلای سیاهی هستند که می توانند برای خانواده ها درآمدزا باشند و هم از تولید بیشتر زباله جلوگیری کنند. آلودگی هوا حاصل زندگی شهری و صنعتی است که با سبک زندگی ما تا حدی قابل جبران و کنترل است.

یکی از بزرگ ترین معضلاتی که امروزه زندگی ما را تحت تاثیر خود قرار داده است، مسئله ی آلودگی هوا است. پدیده ای انسان ساز که سالانه میلیون ها نفر بر اثر عوارض ناشی از آن جان خود را از دست می دهند. از آنجایی که اساسا هوای آلوده به هوایی گفته می شود که مملوء از انواع سموم و آلاینده های بسیار خطرناک بامیزان پیش از حد مجاز است؛ ارتباط بسیار مستقیمی با بیماری های نظیر انواع سرطان ها، مشکلات ریوی و تنفسی، تغییر تعداد گلبول های سفید و در پی آن بیماری های قلبی دارد. این مسئله به مشکلات و بیماری های عصبی نیز بر می گردد و مطالعات نشان می دهد که پر خاشگری واضطراب در کلان شهرها ارتباط بسیار نزدیکی با آلودگی هوا دارد. اگر یک انسان دغدغه مند و مسئولیت پذیر هستید، زندگی و حتی سلامتی تمام موجودات زنده برای شما مهم است، باید بدانید که با انتخاب های ساده می توانید در تشدید یا تضعیف این غول سیاه تاثیر گذار باشید. در اینجا ما سعی کرده ایم با راهکارهایی آسان از شما بخواهیم که به کاهش این مسئله ی مرگ آفرین کمک کنید. همانطور که بارها شنیده اید در اغلب کلان شهرها نیمی از آلودگی، ناشی از خودروهای سواری است که این مسئله با افزایش استانداردها بنزین در سطح کلان

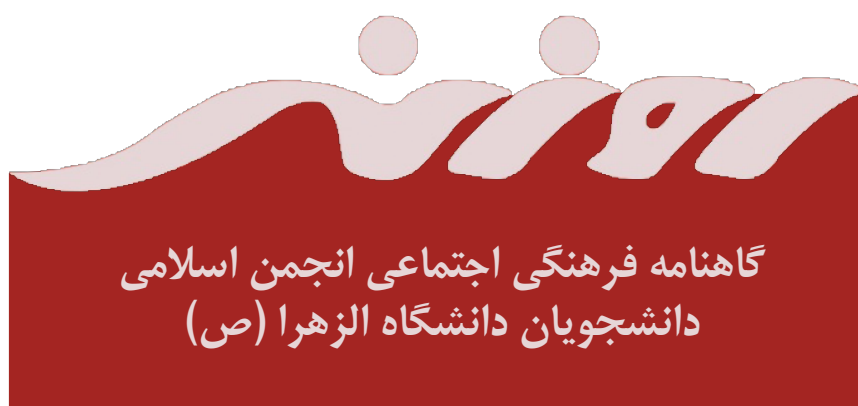
استفاده از انرژی های نو راه حلی برای کاهش آلودگی هوا

تأمین انرژی یکی از اساسی ترین پیش نیازهای توسعه اقتصادی و بهبود کیفی زندگی بشر است. روند کنونی افزایش مصرف انرژی، بشر را با دو بحران بزرگ روبرو کرده است؛ نخست آلودگی محیط زیست و دیگری شتاب فزاینده در جهت به پایان بردن این منابع.

نادیده گرفتن محیط طبیعی زیست انسان،
نتیجه‌ی **طغیان**، **خودبینی** و **خودخواهی**
درمقابل طبیعت است.

رهبر انقلاب اسلامی حضرت آیت الله خامنه ای

گاهنامه فرهنگی اجتماعی انجمن اسلامی
دانشجویان دانشگاه الزهرا (ص)